

**F E R I C I T U L T E O D O R E T
A L C I R U L U I**

**TÂLCUIRE LA EPISTOLELE
SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL**

VOLUMUL I

Traducere din limba greacă veche
IULIA CĂRARE și MIRCEA ȘTEFAN

Studiu introductiv de CONSTANTIN CREȚU

Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DOXOLOGIA
Iași, 2015

CUPRINS

Fericitul Teodoret al Cirului, tâlcuitor al Epistolelor pauline. Studiu introductiv (Dr. Constantin Crețu)	9
--	---

TÂLCUIRE LA EPISTOLELE SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

Epistola către Galateni	27
Cuvânt înainte	27
Capitolul I	28
Capitolul al II-lea	33
Capitolul al III-lea	37
Capitolul al IV-lea	44
Capitolul al V-lea	49
Capitolul al VI-lea	53
Epistola către Efeseni	59
Cuvânt înainte	59
Capitolul I	61
Capitolul al II-lea	68
Capitolul al III-lea	73
Capitolul al IV-lea	77
Capitolul al V-lea	84
Capitolul al VI-lea	89

Epistola către Filipeni	95
Cuvânt înainte	95
Capitolul I	96
Capitolul al II-lea	102
Capitolul al III-lea	108
Capitolul al IV-lea	112
Epistola către Coloseni	117
Cuvânt înainte	117
Capitolul I	118
Capitolul al II-lea	126
Capitolul al III-lea	133
Capitolul al IV-lea	138
Epistola întâi către Tesaloniceni	143
Cuvânt înainte	143
Capitolul I	143
Capitolul al II-lea	146
Capitolul al III-lea	150
Capitolul al IV-lea	153
Capitolul al V-lea	158
Epistola a doua către Tesaloniceni	163
Cuvânt înainte	163
Capitolul I	163
Capitolul al II-lea	166
Capitolul al III-lea	171
Epistola întâi către Timotei	175
Cuvânt înainte	175
Capitolul I	175
Capitolul al II-lea	182

Capitolul al III-lea	186
Capitolul al IV-lea	193
Capitolul al V-lea	196
Capitolul al VI-lea	201
Epistola a doua către Timotei	207
Tema	207
Capitolul I	207
Capitolul al II-lea	212
Capitolul al III-lea	218
Capitolul al IV-lea	221
Epistola către Tit	227
Cuvânt înainte	227
Capitolul I	227
Capitolul al II-lea	230
Capitolul al III-lea	233
Epistola către Filimon	237
Cuvânt înainte	237
Capitolul I	237
Epistola către Evrei	243
Cuvânt înainte	243
Capitolul I	245
Capitolul al II-lea	253
Capitolul al III-lea	259
Capitolul al IV-lea	263
Capitolul al V-lea	268
Capitolul al VI-lea	271
Capitolul al VII-lea	277

Capitolul al VIII-lea	285
Capitolul al IX-lea	287
Capitolul al X-lea	293
Capitolul al XI-lea	300
Capitolul al XII-lea	309
Capitolul al XIII-lea	315
Bibliografie	321
Indice de referințe scripturistice	327

Epistola către Efeseni

Cuvânt înainte

Unii care l-au tâlcuit pe dumnezeiescul Apostol au spus că Sfântul Ioan Evanghelistul a dat mai întâi efesenilor dumnezeiasca propovăduire; iar unii au spus că alții au făcut acestea. Însă istorisirea Faptelor Apostolilor ne învață altceva [despre misiunea lui].

Fiind întrebat despre Lege în Antiohia, dumnezeieștii Barnaba și Pavel au fost trimiși către Sfinții Apostoli și, primind dezlegarea și aducând cele scrise despre aceasta, s-au întors din nou în Antiohia. Pe de o parte, este clar că la acea vreme a făcut înțelegeri cu mai marii Apostolilor, despre care în *Epistola către Galateni* dumnezeiescul Pavel a spus: „Și cunoscând harul lui Dumnezeu, care s-a dat mie, Iacob, Chefa, Ioan, socotiți că sunt stâlpi, mi-au dat mie și lui Barnaba dreapta părtășie ca, pe de o parte, să binevestim la neamuri, iar ei celor tăiați împrejur”¹. Din care se înțelege cu ușurință că dumnezeiescul Apostol Ioan încă nu ar fi părăsit Iudeea. După întoarcerea lor, în sfârșit, de la Ierusalim, vorbind despre Fericitul Marcu, dumnezeieștii Apostoli Barnaba și Pavel, unul luând pe Marcu, a călătorit pe mare în Cipru, celălalt, dumnezeiescul Pavel, împreună cu Sila, străbătând Siria și Cilicia, a venit în Licaonia; pe de o parte, acolo pe bunul Timotei, cel tăiat împrejur, în Frigia și Galata a trimis, împreună cu semintele credinței; căci i-a oprit, spune el, Duhul

---

¹ Gal. 2, 9.

Sfânt să grăiască cuvântul în Asia². Apoi, mergând în Misia, au încercat și în Bitinia să lase mântuitoarea propovăduire, și din nou sub porunca dumnezeiescului Duh s-au aflat. Pe de o parte, venind din Troada în Macedonia, au fost chemați sub har. Apoi, după Macedonia, aducând lumina cunoașterii de Dumnezeu atenienilor și corintenilor, a venit în Efes. Pe de o parte, erau una cu Apostolul și Achila și Priscila. Așadar, arată Fericitul Luca³ că, întorcându-se în sinagogă, a vorbit iudeilor și rugându-i să stea împreună cu ei, nu s-a retras, ci în Iudeea a călătorit. Așadar, este clar că nu a primit cetatea efesenilor la vremea aceea propovăduirea mântuitoare. Pentru că nu ar fi venit dumnezeiescul Apostol în sinagoga iudeilor la credincioșii rămași. Și, pe de o parte, cele ce urmează în istorisire arată aceasta mai clar. Căci, întorcându-se încă o dată din Iudeea, i-a găsit pe aceia în Efes, doisprezece la număr, care erau pregătiți, însă nu au primit harul Duhului Sfânt, cunoscând numai Botezul lui Ioan. Așadar, botezându-i, îndată a stat la vremea aceea doi ani, arătând efesenilor învățăturile mântuitoare. Prima dată a vorbit în sinagogi, însă fiindcă iudeii obișnuiau să-l contrazică, a continuat [să propovăduiască] în școala lui Tirannon. În această cetate atingerea hainelor lui a izgonit boala, iar diavolul a sărit la fii lui Scheva și le-a strigat: „Cunosc pe Iisus și pe Pavel îl știu, voi însă, cine sunteți?”⁴. În această cetate și scrierile despre vrăjitorie au fost arse, al căror preț socotitindu-l, l-au găsit de cinci mii de arginți. Așadar, nu dumnezeiescul Ioan le-a dat mai întâi propovăduirea mântuitoare, ci minunatul Pavel ne-a arătat clar istorisirea *Faptelor Apostolilor*. Căci, pe de o parte, și epistola a scris-o după acestea, arată acest lucru scrierile. Căci către final spune: „Ca să știți și voi cele

---

² Fapte 16, 6.

³ Fapte 18, 19-21.

⁴ Fapte 19, 15.

despre mine, ce fac, pe toate vi le va face cunoscut iubitul frate Tihic, și slujitor credincios în Domnul, pe care l-am trimis la voi pentru aceasta, ca să cunoașteți cele despre noi și să aline inimile voastre”⁵. Pe de altă parte, pe Fericitul Tihic l-a trimis de la Roma și aceasta arată în a doua Epistolă către Timotei. Căci spunând: „Grăbește-te să vii la mine, căci Demas m-a lăsat, iubind veacul de acum, și a mers în Tesalonic, Crescent în Galatia, Tit în Dalmația; numai Luca este cu mine; ia-l pe Marcu și du-l cu tine, căci este de folos în slujire”⁶, a continuat: „Însă pe Tihic l-am trimis în Efes”. Iar că a scris această epistolă ultima, arată clar în aceasta: căci eu deja culeg și vremea izbăvirii mele a venit. Așadar, propovăduitorul efesenilor a plecat a doua oară în Macedonia și Antiohia, și de acolo în Iudeea. Apoi, după ce a stat în Efes, a venit la Roma. De acolo scriindu-le, a spus că l-a trimis pe Tihic în Efes. Tihic a fost cel care a purtat scrierile către efeseni. Deci a arătat foarte clar că mai întâi le-a propovăduit Evanghelia, apoi a scris *Epistola*. Prima parte a epistolei conține învățătura propovăduirii dumnezeiești, iar ultima, o învățătură moralizatoare.

Capitolul I

Pavel, Apostol al lui Iisus, prin voia lui Dumnezeu, sfinților care sunt în Efes și credincioșilor în Iisus Hristos. Har vouă și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru și Domnul Iisus Hristos. (v 1-2) A pus din nou prepoziția *διὰ* – *prin* – pentru Dumnezeu și Tatăl, închizând gura celor care se luptă cu dumnezeirea Unului Născut și arătând că aceasta nu înseamnă inferioritate.

---

⁵ Ef. 6, 21.

⁶ II Tim. 4, 9-12.

Pe de o parte, a legat de laudă salutul, căci îi numește „sfinți” și „credincioși”.

Binecuvântat Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos. (v 3) Neîndoielnic că este, pe de o parte, Dumnezeu nostru, iar pe de altă parte, Tatăl Domnului nostru. Iar aceasta am arătat și atunci am tâlmăcit *Epistola a doua către Corinteni. Care ne-a binecuvântat în toată binecuvântarea duhovnicească în ceruri, în Hristos.* Căci Sfântul Duh ne-a dăruit harurile, a dat nădejdea învierii, făgăduințele vieții fără de moarte, făgăduința Împărăției cerurilor, vrednicia înfierii. Pe acestea le-a numit „binecuvântări duhovnicești”. Și a adăugat: „în ceruri”; căci cerești sunt darurile acestea. Însă de vreme ce unii considerau că propovăduirea este nouă și nesocoteau că este mai nouă decât viețuirea după Lege, de nevoie arată și despre aceasta.

Precum ne-a ales în El mai înainte de facerea lumii. (v 4) Așadar, de la început, mai înainte de zidirea lumii ne-a ales și a cercetat dinainte cele ce sunt ale noastre și a rânduit mai înainte. Dar arată și de ce ne-a ales. *Ca să fim sfinți și neprihăniți în ochii Lui.* Și cum i-a ales pe cei care încă nu erau născuți?

Mai înainte rânduinđu-ne, în a Sa iubire, spre înfierea întru El, prin Iisus Hristos. (v 5) Și ne-a cercetat mai înainte, și ne-a iubit, și a rânduit mai înainte chemarea noastră, ca să ne bucurăm de harul înfierii, prin iconomia Mântuitorului nostru. Iar prin „întru El” se referă la Tatăl, pentru ca să ne putem numi fii ai Săi. Apoi, admirând mărimea dărniceii, a continuat: *după bunăvoirea vrerii Sale.* Căci acest lucru, spune el, a vrut, aceasta I-a fost pe plac. Deoarece bunăvoire obișnuiește să se zică în Sfânta Scriptură pentru buna lucrare a vrerii. „Căci a binevoit, spune el, Domnul în pământul Tău.”⁷

---

⁷ Ps. 84, 1.